

latnica obiskovala razne hiše in marsikatero nadepolno življenje ugasnila za vselej. A tej za petami je sledila grda in ostudna bolezen: koze, pa ni segala samo po nježni mladosti, ampak je iskala svoje žrtve tudi med odrastlimi ljudmi, ter je mnogoteri rodbini vzela skrbnega reditelja in pridno mamico. Tudi nova bolezen, hripa, je poskusila, bi-li ne bilo za njo še kaj opraviti pri nas; toda hvala Bogu, z dolgim nosom jo je popihala kmalu v kraj. Županstvo ima pri teh boleznih največ opraviti. Vsaki teden mora poročati o stanju bolezni na c. kr. glavarstvo, in vsled tega od hiše do hiše bolenih preiskavati, kako kaj bolezen napreduje ali jenjuje, ter gledati, ukaze dajati, da ljudstvo na tanko spolnjuje naredbe predpisane pri kužnih boleznih. Da so pri tem velike sitnosti in da ljudje mislijo: le župan pa tajnik si vse te stroge naredbe vmišljujeta, to se lahko pri nas izve in poleg tega so še ljudje od nemčurske strani naščuvani za to.

Iz Št. Janža na Drav. polji. (Ebensefeldsko strelišče.) Grajščina Ebensefeld ima od jeseni preteklega leta novega lastnika, blagorodnega gospoda Riharda Klamerja. Ta je zanesljivo voljan dotično svojo zemljo vojakom kot strelišče, svoj grad pa kot stanišče v najem dati. Cela okolica Ptujkega okraja je od vojakov veliko dobička imela, ker jim je vsakatero robo za dobro ceno prodala; zato pa je posestnikom pri njih odhodu prav miho bilo. Želi se, da možje iz Ptujke okolice brž ko brž v „Narodnem domu“ se snidejo v skupni razgovor o tej stvari; ako čitalnično načelstvo dan odloči, ima se vabilo tudi blagorodnemu gosp. grajščaku poslati; hajdi na delo, pomagajmo si, kar se da. Rodoljub.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Nj. veličanstvo svitli cesar biva sedaj, ne na Dunaji, ampak v Budapešti. Le-ta je namreč „glavno in prestolno mesto“ za dežele, ki so pod „ogersko krono“, kakor je Dunaj za dežele avstrijske skupine. Svitli cesar biva vsled tega v časih v tem, v časih pa v unem mestu. — V drž. zboru ste sedaj po dve seji v vsacem tednu. Sedaj je v posvetovanji načrt postave, vsled katere naj pride nek red v verske občine judov. Doslej ga ni bilo v njih veliko. — Ni dvoma, da se le-ta načrt vzprejme v zboru, antisemiti pa vendar-le udrihnejo tudi v tem posvetovanji v časih prav trdo po judih. — Ni še jasno, ali in koliko se spremeni ministerstvo vsled česko-nemške sprave. Za liberalne Nemce pa cvete vidno pšenica in prej ali slej vzraste jim tudi — čvrsto zrnje. — Kar ima štajarska dežela konservativnih nemških poslancev v drž. zboru, vsi so v osrednjem klubu in v tem so samo nemški

poslanci in vsi tudi sedaj za versko šolo. Neka enaka postava je že tudi v posvetovanji „gospodske hiše“ drž. zbora. Bode-li pa kaj iz nje, to še ni gotovo. — Zadnje število Koroškega „Mira“ je obdržala gosposka sama za-se; nekaj besedi o dež. predsedniku se ji je v njem tako dopadlo. Enako godi se tudi po drugih krajih in slov. list ima vselej svojo težavo, če izpregovori kaj o gospôdi. Hvaliti je nima za kaj, graje pa nekje, če je tudi po vsem resnična, ne pustijo na dan. — Vrbsko jezero tik za Celovcem je zamrznilo. To se sicer ne izgodi vsako zimo. — Na Krasu se je doslej nasadilo že blizu 8milj. sadik, sadijo pa najbolj bore in jelše in sicer na obeh krajih južne železnice. Bog daj rasti! — Tudi nova železnica se snuje, ki ima iti po Dolenjskem; ako se vresniči, bode iz nje gotovo za Kranjsko obilne koristi. — Na Primorji še nimajo učitelji plače, kakor po drugih deželah. Se ve, da jim zato primanjkuje učiteljev: vsak pač gre rajši tje, kjer se ležje živi. — Predsednik trgovinske zbornice v Gorici je baron Evgen Ritter, mož ni bojda nič prevelika sreča za tiste kraje. — Mestni zastop v Trstu sili tudi v slov. ljudske šole, ki še so v okolici mesta, italijanščino in če ni drugače, napravi ondi koj novo šolo za italijanščino. V mestne službe pa vzprejema najraji Lahe, ki so doma onkraj črno-rmenih soh. To so vam domoljubi v tem zastopu! — V Pulji se dela nova vojna ladija, kateri bode ime: Cesarica Elizabeta in dodela se menda že do spomladi. — Novi župan v Zagrebu, dr. Amroš še ni prevzel svoje službe, kajti ni še prišlo najvišje potrjenje in pravi se celo, da more biti še kje to ne pride. Kolikor je mogoče, bode ban že delal zoper župana. — Na novo gre govorica, da se ogerski minister Tisza umakne iz ministerstva ter pride na njegovo mesto grof Csaky. Le-ta je svak grofa Taaffeja in je torej govorica prav verjetna. Nam bila bi tista sprememba lahko prav.

Vunanje države. Kardinal Giuseppe Pecci, brat sv. Očeta, je umrl, v 82. letu svoje dobe. Njegovo ime je pri učenjakih na dobrem glasu. — O italijanskem kralji Umberto pravi minister Crispi, da pomeni pri vladi toliko, kolikor predsednik v kaki republiki. Ali je to naj hvala za kralja? — Na Francoskem imajo pa veliko „komedijo“. Republikanska vlada je zaprla princa Orleanskega, ker je prišel v Pariz pa bi vsled postave ne bil smel. Sedaj pa ne vejo, kaj bi z njim. Princ je namreč za to prišel na francoska tla, da bi ga vvrstili v vojake, ker je postal dovolj star za to. Ljudstvu se dopade to pri princi vladi pa ne. — Vrh te zadrege pa še je vlada v stiskah gledé denarja in misli vzeti 800 milj. posojila. Pri tem bode pač tudi republikancem težko hoditi še dalje s tako vlado. — Liberalcem še v Belgiji ni

sreča mila ter še stoji trdno konservativno ministerstvo, da-si se zaganja va-nj vse, kar leze in gre z liberalci. Lord Salisbury, predsednik v anglijskem ministerstvu in z njim vred ministerstvo izgubiva čedalje bolj zaupanje v deželi in kedar se izvršijo nove volitve, pride brž liberalna vlada na vrh in z njo se vzboljša tudi Ircem politično življenje. Za to bi že bila doba. — Nemški cesar Viljem II. je izrekel željo, naj bi se to leto sešli odbrani možje iz cele Evrope ter bi se posvetovali o tem, kako bi „vprašanje delalcev“ prišlo srečno do konca. Za delalce je sicer to veselo, da se v tem cesar sam izreče za-nje, ali ni še gotovo, če pride do shoda in še manj, če bode za nje izdatne pomoči od tega shoda. — V političnem oziru se vidi že marsikatero znamenje, da knez Bismarck ne stoji več tako visoko, kakor v času starega cesarja. — Kakor je podoba, gleda Rusija posledj protestantom bolj na prste iz vzame jim celo oskrbovanje cerkv. premoženja. Zdi se pa človeku, da sega s tem država v pravice protestantov in to pač ne prinese dobrega sadu za-njo. — Jasno je sedaj, da je major Panica in tov. hotel bolgarskega kneza in dva njegovih ministrov spraviti v kraj t. j. kneza pognati čez meje, ministra pa umoriti. Nek častnik je še o pravem času razkril zaroto knezu in veliko tacih, ki so bili pri zaroti, so vjeli, nekaj pa jih je ušlo čez mejo. — Tudi v Carjem gradu je prišla turska vlada na sled zaroti. Le-ta pa je delala na ustajo v Macedoniji, na Kreti in v Armeniji. Vidi se, da je tam doli na jugu netila dovolj za požar, ki utegne udariti čez pol Evrope. — V Afriki in sicer v deželi Tiger ima italijanski general Orero še vedno srečo, najbrž zato, ker domačim pomanjkuje orožja, vendar pa so tudi ital. vojaki precej v stiskah, ker jim manjka živeža. — V Ameriki se boji vlada nove republike v Braziliji novih volitev ter pomnoži zato vojakov za 10.000. No po takem bodo pa ondi „volitve že v resnici proste“.

Za poduk in kratek čas.

Škofija in nadduhovnja Ptujška.

(Konec.)

Ali minolo je par let, preden je bila ova cerkev zgotovljena. Med tem je na jesen leta 1615. škof Martin resigniral v prid Jakoba Eberleina, mestnega župnika v Bruck-u ter je umrl v Rezhof-u pri Lipnici, dne 14. okt. 1616. Njegov naslednik Jakob Eberlein je obiskal Ptuj septembra 1. 1617. Z radostnim srcem mu je župnik Ripšer poročal, da so se razmere v mestu po prihodu kapucinov zelo zboljšale in kmalu bodo zginili krivoveri slednji sledovi.

V naslednjem letu (1618) oskrbel je žup-

nik s prostovoljnimi doneski meščanov cerkvi sv. Jurija krasno, v gotiškem slogu umetniško izdelano, 8 funtov težko monštranco, ki je še dendenes mestne cerkve najdragocenejši kinč.

L. 1620. je Sekovski škof Jakob Eberlein bil zopet v Ptuj ter je dne 28. okt. posvetil kapucinsko cerkev¹⁾ v čast sv. Frančišku, drugi den pa 6 altarjev v dominikanski cerkvi.

Dne 1. marca l. 1622 je cesar Ferdinand II. Ptujski grad in vse, kar k njemu spada, prodal Janezu Ulriku baronu Eggenberškemu, deželnemu glavarju Štajarskemu ter mu je pri tej priložnosti gorko priporočil novo naselbino kapucinov v Ptuj. Blagi baron, ki je dve leti pozneje bil zaradi obilnih zaslug za cesarja in deželo poknežen, je že v naslednjem letu (1623) z zdatno ustanovo zagotovil kapucinom obstanek in povrh še postaviti dal primeren hram, za katerega so vogelni kamen vložili dne 22. jul. t. l. Ko so tudi meščani in okoljčani z obilnimi milodari pripomagali, bila je kmalu potem tudi cerkev povečana.

In ta samostan je bil do novejšje dobe za tisočere in tisočere neusahljiv vir pravega mira in dušne tolažbe. Veliko so dosegli kapucini s pridigami, katere so imeli ob nedeljah v mestni cerkvi in ob raznih priložnostih tudi drugod; njih zgovorna in prepričalna beseda zdramila je marsikaterega človeka iz grešnega spanja. Še več so opravili v spovednici. Leto za letom so spovedali v nemškem in slovenskem jeziku okoli 30.000 oseb, kajti od blizu in daleč so dohajali k njim grešniki, da bi jim zacelili dušne rane. Vrh tega so imeli ob raznih časih v letu, kakor doma v samostanski cerkvi, tako tudi drugod, zlasti pa v Studenicah za tamošnje redovnice duhovne vaje. In česar vse reformacijske komisije z vsoto strogostjo in celo z vojaško silo niso dosegle, opravili so z milostjo božjo kapucini. S svojo priljudnostjo, nehlinjeno ponižnostjo in nedosegljivo gorečnostjo pridobili so si kmalu vsa še tako trdovratna srca. Kmetje in meščani, bogatini in reveži, stari in mladi — vsi so jim bili z ljubeznijo in otroškim zaupanjem udani. Celo zaslužena je torej pohvala, katero je vlada leto 1630. dala kapucinom v Ptuj, da je njihovo blago in neumorno delovanje na prižnici in v spovednici zadušilo krivovero v mestu in okolici.

Smešnica 7. Na sejmu vjame žendarm tatú pri tem, ko ravno vleče mesarju denar iz žepa. „V imenu postave,“ zakliče žendarm prijemši tatú za rame, „v imenu postave, pojdite z menoj!“ — „Če je tako,“ reče tat, ko vidi,

¹⁾ F. Raisp trdi sicer na str. 115 svoje zgodovine Ptujškega mesta, da se je posvečenje cerkve kapucinov vršilo dne 29. junija 1630, a v dnevniku imenovanega škofa Jakoba stoji opazka: „1620, 28. Octbr. Consecro templum PP. Capuzzinorum Pettovii in hon. s. Francisci“. (Steierm. Geschichtsbl. I., 212.)